

Sjóminjasafnið Ósvör

NÁTTÚRUSTOFA
VESTFJARÐA

Skráning safngripa í Ósvör

Guðríður Svava Óskarsdóttir
og
Þorleifur Eiríksson

Ósvör og Náttúrustofa Vestfjarða

Ágúst 2010
NV nr. 14-10

Útdráttur

Megintilgangur verkefnissins var að gera sýningu að safni með skráningu safngripa. Það var gert með því að mynda safngripa og skrá þá í access gagnagrunn, með upplýsingum um hvern grip. Öll vinna var unnin með tilliti til þess að hægt væri að færa upplýsingar seinna í SARP. Þessi skráning þessi mun betrubæta safnið til muna, bæði varðveislu gripa, og uppsetningu safnsins og í upplýsingaflæði,

Abstract

The main purpose of this project is to make, what was kind of a show, into becoming a museum, by registering all the items in to access database, with information about each item, in regard of being able to move the data later into SARP a common registry for Icelandic museums. The registration is greatly improved, conservation and installation directory of the museum and the stream of information,

Efnisyfirlit

ÚTDRÁTTUR	2
ABSTRACT	2
Efnisyfirlit	3
INNGANGUR	4
AÐFERÐIR	4
NÍÐURSTÖÐUR	5
UMRÆÐUR	9
ÞAKKIR	9
VIÐMÆLENDUR	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
HEIMILDASKRÁ	10

Inngangur

Ósvör er sjóminjasafn sem staðsett er við Ósá í Bolungarvík. Ósvör er gamalt útræði, sem lagðist af á árunum 1905-1925. Á árunum 1989-1990 var farið í að endurbyggja Ósvör vegna gerðar myndarinnar „Verbúðin Ísland“. Við tókur myndarinnar lánaði Byggðarsafn Vestfjarða ýmsa hluti, sem í dag eru hluti af safngripum. Einnig lét Geir Guðmundsson af hendipó nokkuð marga hluti, sem einnig tilheyra safninu í dag. Fljótlega eftir gerð myndarinnar vaknaði áhugi fólks að skoða gömlu verbúðina og féll það í hlut Geirs Guðmundssonar að halda verbúðinni opinni fyrir íslenska og erlenda ferðamenn. Hann viðhélt einnig hlutunum.

Ósvör varð því óformlegt safn frá því u.þ.b. '90-'91. Hins vegar, hafa, gripir safnsins ekki verið skráðir til þessa og samkvæmt safnalögum (lög nr.107 frá 2001, 5. gr. er hlutverk Þjóðminjasafns Íslands og byggðasafna að safna, skrásetja, varðveita, forverja og rannsaka minjar, svo sem forngrípi, kirkjugrípi, listmuni, nytjahluti, svo og myndir, hljóðritanir og skráðar heimildir um þjóðhætti og kynna þær almenningi, innan lands og utan. Til slíkra minja geta einnig talist hús sem hafa sérstakt gildi að mati þjóðminjavarðar.) Þar af leiðandi hefur skrásetning muna safnsins verið í forgangi eftir að Náttúrustofa Vestfjarða tók við rekstri safnsins. Verkefnið byrjaði sumarið 2009 og haldið var áfram með það sumar 2010. Verkefnið fjallar um það að tilgreina muni á safni með tilliti til framtíðarskráningu í SARP. Upplýsingar sem notaðar voru, voru upplýsingar sem Finnbogi Bernóðusson hafði skráð í bók um notkun og heiti ýmissa muna (Handrit. Finnbogi Bernóðusson, 2010), bækur og viðtal við núverandi og fyrrverandi safnverði. Geir Guðmundsson sem er fyrsti safnvörður Ósvarar og eins og fyrr var minnst á, gaf hann einnig mikið af hlutum til safnsins, og hefur hann því verið aðalheimildarmönnum um tilurð hluta.

Aðferðir

Safngripir voru myndaðir með þannig að þeir myndir af þeim væru sem skýrastar. Þeir voru ýmist myndaðir inni eða úti, háð birtuskilyrðum. Önnur gögn voru skráð inn í Access skjal. Teikningar og aðrar upplýsingar um hvern grip voru skannaðar inn og tengdar við gagnagrunninn í Access skjalinu. Handrit voru skönnuð inn svo hægt væri að fletta í þeim ef ástæða þótti til.

Myndirnar voru flokkaði eins, hver hlutur var settur í möppu og ef fleirri en einn hlutur hétu sama nafni voru gerðar undirmöppur undir þeirri möppu, þær möppur heita yfir leitt 1, 2, 3... o.s.fr. það auðveldaði alla seinni tíma flokkun í access, og yfirfærslu í SARP. Myndamappan hét þá t.d. S:/ Ósvör/Aðfangaskrá Ósvör/Myndir/báruflýgur/2 og þá tilurðarmappan t.d. S:/ Ósvör/Aðfangaskrá Ósvör/saga hlutar/Dragsleði /Finnbogi

Á sama tíma var búið til access skal sem innihélt upplýsingar sem taldar voru mikilvægar. Til að byrja með var lögð áhersla á að skrá nafn hlutar og binda nafn við mynd, til að gefa hlut nr. Allar aðrar upplýsingar er hægt að setja inn eins og þær koma.

Til að finna upplýsingar um hvern hlut fyrir sig var bók Finnboga notuð (Handrit. Finnbogi Bernóðusson, 2010) ásamt því að tala við aðra safnverði s.s. Arngrím Kristinsson og Geir Guðmundsson. Geir kom í viðtal 12. ágúst 2010 þar sem farið var

yfir stóran hluta af þegar teknum myndum og fengnar upplýsingar um fyrrum eigendur ýmissa safngripa. Upplýsinga var líka leitað í bókum og í samtölum við t.d. forstöðumann Byggðarsafns Vestfjarða, Jón Sigurpálsson, vegna hluta sem eru í þeirra eigu. Enn er þörf á að vinna með þær upplýsingar og staðfesta hvaða hluti, Ósvör er með frá Byggðarsafninu. Finnbogi hefur séð um allar mælingar.

Tekin var ákvörðun um að allir hlutir sem voru á safninu væru skráðir. Sú skilgreining átti t.d. við um nýlegar kúskeljar, sem eru á safninu til að benda á notkun þeirra, sem beitu, en þá voru þær skráðar á eitt nr. t.d. kúskeljar stórar.7. Byrjað var að merkja ómerkta hluti.

Niðurstöður

Skrá yfir hluta gripa í Ósvör er sýnd í töflu 1.

Tafla 1. Skrá yfir hluta safngripa í Ósvör.

Aðfangaskrá				
ID	Hlutur	Komudagur	Uppruni	Geymsla
1	Bátur			úti í Ósvör
2	Frammastur			úti í Ósvör
3	Seglfokka			Gámur
4	Stórsegl			Gámur
5	Aftursegl			Gámur
6	Stýrisblað			úti í Ósvör
7	Stýrisrá			úti í Ósvör
8	Ár			úti í Ósvör
9	Austurtrog			úti í Ósvör
10	Útleggjari			úti í Ósvör
11	Beitufjöl			úti í Ósvör
12	Negglutappi			Ósvör.úti
13	Bárufleygur			Ósvör.Salthús
14	Rekanker			Ósvör.úti
15	Bárufleygur			Ósvör.Salthús
16	Búkki			
17	Mannbroddur			Ósvör.Verbúð
18	Mannbroddur			Ósvör.Verbúð
19	Mannbroddur			Ósvör.Verbúð
20	Mannbroddur			Ósvör.Verbúð
21	Mannbroddur			Ósvör.Verbúð

22	Dufl			Ósvör. Verbúð
23	Dufl			Ósvör. Verbúð
24	Lukt			Ósvör. Verbúð
25	Lukt			Ósvör. Verbúð
26	Lukt			Ósvör. Verbúð
27	Lukt			Ósvör. Verbúð
28	Fiskilína			Ósvör. Verbúð
29	Fiskilína			Ósvör. Verbúð
30	Fiskilína			Ósvör. Verbúð
31	Fiskilína			Ósvör. Verbúð
32	Fiskilína			Ósvör. Verbúð
33	Fiskilína			Ósvör. Verbúð
34	Fiskilína			Ósvör. Verbúð
35	Fiskilína			Ósvör. Verbúð
36	Fiskilína			Ósvör. Verbúð
37	Sög			Ósvör. Verbúð
38	Sög			Ósvör. Verbúð
39	Sög			Ósvör. Verbúð
40	Sög			Ósvör. Verbúð
41	Sög			Ósvör. Verbúð
42	Sög			Ósvör. Verbúð
43	Klifberi			Ósvör. Verbúð
44	Klifberi			Ósvör. Verbúð
45	Selskinn			Ósvör. Verbúð
46	Korkur			Ósvör. Verbúð
47	Sjóskór			Ósvör. Verbúð
48	Sjóskór			Ósvör. Verbúð
49	Sjóskór			Ósvör. Verbúð
50	Sjóskór			Ósvör. Verbúð
51	Sjóskór			Ósvör. Verbúð
52	Sjóskór			Ósvör. Verbúð
53	Sjóklæði			Ósvör. Hjallur
54	Brók			Ósvör. Hjallur
55	Stakkur			Ósvör. Hjallur
56	Klofband			Ósvör. Hjallur
57	Belgvettlingar			Ósvör. Hjallur
58	Sjóhattur			Ósvör. Hjallur
59	Sjóhattur			Ósvör. Hjallur
60	Sjóskór			Ósvör. Hjallur
61	Netakúlur			Ósvör. Verbúð

62	Ígulker		Ósvör. Verbúð
63	Ígulker		Ósvör. Verbúð
64	Brennimerki		Ósvör. Verbúð
65	Brennimerki		Ósvör. Verbúð
66	Brennimerki		Ósvör. Verbúð
67	Brennimerki		Ósvör. Verbúð
68	Brennimerki		Ósvör. Verbúð
69	Brennimerki		Ósvör. Verbúð
70	Brennimerki		Ósvör. Verbúð
71	Lúðumagi		Ósvör. Verbúð
72	Vaðbeygja		Ósvör. Verbúð
73	Ballans		Ósvör. Verbúð
74	Ballans		Ósvör. Verbúð
75	Ballans		Ósvör. Verbúð
76	Gangspil		Ósvör. úti
77	Verbúð		Ósvör. úti
78	Salthús		Ósvör. úti
79	Þurrkhjallur		Ósvör. úti
80	Fiskreitir		Ósvör. úti
81	Hvalbeinshaus		Ósvör. úti
82	Kjálkabein		Ósvör. úti
83	Lóðarás		Ósvör. úti
84	Lóðarás		Gámur
85	Lóðarás		Gámur
86	Hverfisteinn		Ósvör. úti
87	Myllusteinn		Ósvör. úti
88	Myllusteinn		Ósvör. úti
89	Myllusteinn		Ósvör. úti
90	Kúfiskplógur		Ósvör. Salthús
91	Aðgerðarborð		Ósvör. úti
92	Hausingarbúkki		Ósvör. úti
93	Trogörur		Ósvör. Salthús
94	Slókkassi		Ósvör. Salthús
95	Saltkassi		Ósvör. Salthús
96	Frystikassi		Ósvör. Salthús
97	Síldartunna		Ósvör. Salthús
98	Síldartunna		Ósvör. Salthús
99	Hálftunna		Ósvör. Salthús
100	Kvartel		Ósvör. Salthús
101	Áttungur		Ósvör. Salthús

102	Meisar			Ósvör.Salthús
103	Trog			Ósvör.Salthús
104	Aðgerðarborð			Ósvör.Salthús
105	Rimlabörur			Ósvör.Salthús
106	Dragsleði			Ósvör.Salthús
107	Drixill			Ósvör.Salthús
108	Drifholt			
109	Reisla			Ósvör.Salthús
110	Hákarlakrókur			Ósvör.Salthús
111	Stjórasteinar			Ósvör.úti
112	Stjórasteinar			Ósvör.úti
113	Stjórasteinar			Ósvör.úti
114	Stjórasteinar			Ósvör.úti
115	Stjórasteinar			Ósvör.úti
116	Stjórasteinar			Ósvör.úti
117	Stjórasteinar			Ósvör.úti
118	Stjórasteinar			Ósvör.Salthús
119	Handfæraásar			Ósvör.Salthús
120	Lóðbolti			Ósvör.Verbúð
121	Skiptilykill			Ósvör.Verbúð
122	Hrosshársreipi			Ósvör.Verbúð
123	Hrosshársreipi			Ósvör.Verbúð
124	Hrosshársreipi			Ósvör.Verbúð
125	Hrosshársreipi			Ósvör.Verbúð
126	Hrosshársreipi			Ósvör.Verbúð
127	Hrosshársreipi			Ósvör.Verbúð
128	Hrosshársreipi			Ósvör.Verbúð
129	Reipi			Ósvör.Verbúð
130	Reipi			Ósvör. Verbúð
131	Reipi			Ósvör. Verbúð
132	Reipi			Ósvör. Verbúð
133	Reipi			Ósvör. Verbúð
134	Línuefni			Ósvör. Verbúð
135	Línuefni			Ósvör. Verbúð
136	Línuefni			Ósvör. Verbúð
137	Línuefni			Ósvör. Verbúð
138	Línuefni			Ósvör. Verbúð
139	Línuefni			Ósvör. Verbúð
140	Línuefni			Ósvör. Verbúð
141	Snærisrokkur			Ósvör. Verbúð

142	Snærisrokkur			Ósvör. Verbúð
143	Lóðbelgslök			Ósvör. Verbúð
144	Net			Ósvör. Verbúð
145	Net			Ósvör. Verbúð
146	Dubl			Ósvör. Verbúð
147	Dubl			Ósvör. Verbúð
148	Kappur			Ósvör. Verbúð
149	Kappur			Ósvör. Verbúð
150	Ferðataska			Ósvör. Skúr
151	Þvinga			Ósvör. Verbúð

Umræður

Merkingar safngripa eru margvíslegar. Á flestum söfnum er merkt beint á hluti með blýanti eða mjóum túss. Önnur hafa merkimiða þar sem skrifað er númer hlutar er heiti og númer. Eftir er að taka endanlega ákvörðun um hvernig á að standa að merkingum, en byrjað er á að nota sérstaka merkimiða, sem eru festir við hlutinn með snúru.

Myndatakan var vandasöm. Best var að taka myndir úti á grábláum dúk. En það var mjög tímafrek aðferð. Því var tekin ákvörðun að taka myndir einnig innandyra, bæði á steingólfri verbúðar og í því umhverfi sem hluturinn var staðsettur. Til stendur að setja allar myndir inn í access. Best er þegar myndir eru nokkuð líkar og hægt er að sjá hlutinn almennilega, sérstaklega þær sem seinna verða notaðar í SARP. Mikilvægast er þó að vinna þetta jafnt og þétt svo upplýsingar týnist ekki.

Verkefnið gefur færi á að betrumbæta safnið þ.e. að auka upplýsingaflæði til sýningargesta með t.d. upplýsingaspjöldum, bæklingum eða öðru slíku. Einnig er hægt út frá þessu að skipuleggja safnið betur að innan með því að hafa horn, skáp eða ramma með hlutum sem ekki tilheyrðu þessu tímabili íslenskra sjómanna, hægt væri einnig að setja sama hlutinn sem breyttist milli ára hlið við hlið merкта með tilheyrandi áratímabili. Einnig er hægt að nýta þetta til að marka hluti safns við tímabil og setja aðra hluti í geymslu eða lána til safna sem hluturinn tilheyrir meira.

Þakkir

Við þökkum núverandi og þáverandi safnvörðunum Finnboga Bernódussyni og Jóhanni Hannibalssyni, Arngrím Kristinsyni og Geir Guðmundssyni fyrir allar þær gagnlegu upplýsingar sem þeir gáfu af þolinmæði og mikla hjálp. Við þökkum Gunnari Sigurðssyni sem einnig hjálpaði mikið við öll smáatriði s.s. við merkimiðaleit og dúkaleit. Við viljum líka þakka Jóni Sigurpálssyni og starfsfólki Byggðarsafnsins fyrir alla þeirra hjálp og liðlegheit, Böðvar Þórisyni fyrir mikla hjálp við uppsetningu access, Sóley Valdimarsdóttur fyrir hennar miklu og dyggu aðstoð. Öllum starfsmönnum safnsins, Þorgerði Þorleifsdóttur, Þorgeiri Egilssyni, Lóu Júlíu Antonsdóttur, Kristínu Hálfánardóttur, Söndru Borg Bjarnadóttir og Óskari Kristjánssyni fyrir þeirra hjálp á safninu, það er gott að vinna með þeim. Christian Gallo og Kristjönu Einarsdóttur þau létta manni lífið og voru alltaf tilbúin að hjálpa. Hafdís Sturlausdóttir við hjálp í tæknilegum atriðum.

Síðan en ekki síst viljum við þakka Þorleifi Ágústssyni, Pavel Piszcz og Hlyni Reynissyni fyrir að vera upplífandi og skemmtilegir.

Heimildaskrá

- Elín Pálmadóttir. 1998. Fransí Biskví Frönsku Íslands sjómennirnir. Almenna Bókafélagið. Rvík. 305 bls.
- Lúðvík Kristjánsson. 1983. Íslenskir sjávarhættir. 3. Bindi. Bókaútgáfa Menningarsjóðs. Rvík. 546 bls.
- Lúðvík Kristjánsson. 1985. Íslenskir sjávarhættir. 4. Bindi. Bókaútgáfa Menningarsjóðs. Rvík. 498 bls.